

BRUGERNE SPRÆNGER UNIVERSITETETS MURE

Ny viden opstår ikke bare bag universitetets mure, men også i klasseværelser. Studerende og brugere af uddannelsesforskning spiller en stadig større rolle for videnproduktion, og det får **brugerdreven forskning og videnudveksling på universiteternes dagsorden.**

»Viden bør ikke være forbeholdt få privilegerede medlemmer og grupper af samfundet. Enhver kan være bruger af forskning.«

Professor
David Gough

Folkets magt, eller snarere brugernes, er vokset i det seneste årti. Det kom for alvor til udtryk i 2006, hvor du – brugeren – overhalede milliardærer, præsidenter og direktører på Time Magazines årlige oversigt over verdens mest indflydelsesrige personer og blev hyldet som *Person of the Year*.

Time Magazines kåring er udtryk for en større tendens, ikke bare inden for sociale medier, hvor brugerne selv kommer til orde på platforme som Wikipedia og YouTube, men også i erhvervslivet og samfundet generelt. Stadig flere organisationer får øjnene op for, at brugeren ikke er en dum fyr eller tøs, der bare køber et produkt eller sætter et kryds ved valgurnen, men kan hjælpe med at gøre organisationen bedre. Og det gælder også for universiteterne, der er begyndt at arbejde med brugerorienteret forskning og demokratisk viden.

Mere magt til patienten

I forskningsverdenen spiller brugeren en stadig større rolle. Universiteterne har ikke længere monopol på viden, delvis fordi internettet har gjort det muligt for alle med en internetforbindelse at skaffe sig ny viden. Ifølge en førende ekspert i videnmobilisering, professor Sandra Nutley fra University of Edinburgh, er patienter et godt eksempel på denne tendens:

»Inden for lægeverdenen har vi oplevet en selvstændiggørelse af patienterne. I dag søger patienterne efter information på Google og andre steder på internettet, og de diskuterer deres symptomer med lægen på en ny måde,« siger professor Sandra Nutley.

Hun var en af hovedtalerne på konferencen 'Mobilising Knowledge in Education Research', som International Alliance of Leading Education Institutes (IALEI) afholdt på Ontario Institute of Studies in Education ved University of Toronto i juni 2011.

Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet, er blandt de ti medlemslande, som indgår i den internationale alliance, der hvert år tager et aktuelt forskningstema op. I 2011 har et team af forskere fra alle ti IALEI-medlemslande arbejdet med videnuddveksling, og de første resultater blev præsenteret i Toronto for blandt andre repræsentanter for OECD og Verdensbanken.

Demokratisk viden

Ét budskab går igen og igen hos de forskellige forskere i IALEI-teamet: Universiteterne er nødt til at beskæftige sig mere med deres

brugere – som jo meget vel kan gå hen og blive fremtidens videnproducenter. Som det fremgår af en rapport fra IALEI-forskerne ved National Institute of Education i Singapore:

»I den seneste tid har vi oplevet en stigende erkendelse af, at det ikke blot er forskere, men også brugere af viden, der kan og bør spille en vigtig rolle i videnproduktionen og formgivningen af innovation.«

Alle kan i teorien have gavn af forskning og anvende forskningsbaseret viden – lærere, journalister, rådgivere, politikere, skoleledere, akademikere, studerende, læger osv.

»Viden bør ikke være forbeholdt få privilegerede medlemmer og grupper i samfundet. Enhver kan være bruger af forskning,« siger en af forskerne fra IALEI-projektet, professor David Gough. Han er leder af The Evidence for Policy and Practice Information and Coordinating Centre (EPPI-centret) ved Institute of Education, University of London. Professor Gough og hans kollegaer studerer brugerdriven forskningsproduktion og -anvendelse, og han argumenterer for en stærkere sammenhæng mellem forskning og anvendelsen heraf.

»Vi har brug for en mere strategisk tilgang til uddannelse og til måder, hvorpå vi kan

involvare eleverne, forældrene og lærerne, når vi sætter dagsordenen inden for uddannelsesforskning. Det er de mennesker, som skal træffe beslutninger i forhold til uddannelse, som i højere grad bør tage del i fastlæggelsen af denne forskningsdagsorden,« siger han.

Professor Gough fortæller om, hvordan elever og lærere på Hatch End High School i Storbritannien satte forskningsdagsordenen i forbindelse med en undersøgelse udført af forskere ved EPPI-centret. Forskerne spurgte eleverne og lærerne, hvad de gerne ville vide mere om – og de valgte 'relationer' som emnet for undersøgelsen. Eleverne og lærerne ville gerne vide, hvad skolen kan gøre for at forbedre de unges relationer til hinanden, til deres lærere og familier. Forskergruppen ville sandsynligvis ikke selv have valgt dette emne, men for børn og unge er det at 'få og forblive venner' et vigtigt emne, så derfor efterspurgte de mere viden om venskaber.

Ifølge professor Gough bør der fremover være mere fokus på brugerperspektivet i forskning:

»Mange mennesker forsøger at forbedre forskningsformidlingen – det er en nødvendig, men ikke særlig tilfredsstillende situation. Vi er også nødt til at sikre os, at forskning og formål passer sammen. Derfor bør det være brugerperspektivet, der sætter forskningsdagsordenen,« siger professor Gough.

Forskning er ikke nok

Professor Ben Levin fra Ontario Institute of Studies in Education, University of Toronto er leder af IALEI's 2011-forskningssteam, der fokuserer på at mobilisere viden inden for uddannelsesforskning. Ifølge Ben Levin er der en stigende efterspørgsel fra brugerne efter forskningsbaseret uddannelsesviden, og det betyder, at videnuddveksling kommer til at fylde mere for universiteterne.

»Det er ikke nok bare at forske. Selvfølgelig er vi nødt til at forske for overhovedet at have en viden at mobilisere, men videnmobilisering er i højere grad ved at blive en del af universiteternes arbejde,« siger Levin.

Ifølge Ben Levin er behovet for videnuddveksling vokset, fordi vi har mere viden. På grund af uddannelsesforskning ved vi mere i dag, end vi gjorde for 20 år siden.

»For eksempel ved vi en hel del mere om, hvordan vi lærer børn at læse, end vi gjorde tidligere. Vi vil gerne sikre os, at lærerne er bekendt med det, så de har mulighed for at anvende effektive læsemåder. Vi ved en hel del mere om at motivere og engagere de studerende, og hvor vigtigt det er. Det er derfor, videnuddveksling er vigtigt,« siger han. ▶

NYT NUMMER AF EDUCATION ALLIANCE MAGAZINE

Det nye nummer af Education Alliance Magazine tager fat på videnuddveksling, som er et forskningstema, International Alliance of Leading Education Institutes (IALEI) arbejder med. I 2011 har en række internationale forskere leveret studier af, hvordan det står

til med videnuddveksling – eller knowledge mobilisation, som temaet kaldes på engelsk – i de ti forskellige lande, som IALEI-uddannelsesinstitutionerne repræsenterer.

Læs hele nummeret på www.intlalliance.org

Fra produkt til service

På konferencen 'Mobilising Knowledge in Education Research' fremhævede flere IALEI-forskere, hvor vigtigt det er at beskæftige sig med nogle af universiteternes nøglebrugere – de studerende – inden for uddannelsesforskning. En af dem var professor Wing On Lee fra National Institute for Education i Singapore:

»Vi tænker altid på de studerende som passive, men det er de overhovedet ikke. Hvis de studerende er engagerede, rykker de sig,« sagde han.

»Jo flere skolereformer, vi indfører, jo tydeligere bliver det, at ny viden kan opstå i klasselokalet. Studerende og lærere kan også producere viden, det er ikke kun forskerne. Videnmobilisering er ikke topstyret. Det er et spørgsmål om engagement,« sagde professor Lee.

Tidligere århundreders universiteter var rent faktisk topstyrede, og de behøvede ikke at bekymre sig særlig meget om, hvordan ny forskningsviden blev omsat uden for universitetets mure. Det har ændret sig dramatisk i dag.

Ifølge professor Sandra Nutley bliver den måde, som forskningen anvendes på, et stadigt vigtigere omdrejningspunkt for universiteterne. Hun ser et overordnet fokusskift fra produkt til service – fra den måde, forskningen udføres på, til den måde, den anvendes på. Sandra Nutley forklarer, at hvis du tager ideen med at anvende forskning seriøst, så vil universitetets og forskerens produktivitet ikke længere blive målt på antallet af publikationer – og antallet af det enkelte universitets produkter – men på, hvor god en service universitetet giver. Men universiteterne er først for nylig gået i denne retning. Der er altså stadig lang vej at gå, før de bliver til rene 'serviceuniversiteter'.

»Hvis vi holder fast i den ide, at universitetets rolle er at servicere samfundet – og ikke bare udvinde viden for videns skyld – så er vi nødt til at tænke i nye fremgangsmåder. I mange lande har vi i dag en model, hvor forskning anses for at være et produkt. Vi producerer forskning. Det kan godt være, at vi involverer mennesker i processen med at definere vores forskningsprioritering osv., men den primære mobiliseringsaktivitet er ofte – hvis overhovedet – tilføjet til sidst. Hvis man ønsker at tjene samfundet, virker det ikke umiddelbart som den bedste måde at øve indflydelse på,« siger Sandra Nutley.

Ifølge Sandra Nutley er vi nødt til at flytte fokus fra ønsket om at forbedre forskningens 'indpakning' til noget mere interaktivt.

»Vi er nødt til at arbejde sammen med andre om at oversætte forskningsviden. Forskningen taler aldrig for sig selv. Forskningen

skal oversættes til den kontekst, den kan anvendes i,« siger hun.

Hun fortæller, at hvis et universitet vil tilbyde en service, der identificerer, hvad folk har brug for at vide, og hvordan man kan hjælpe dem med at anvende den viden, så må universiteterne arbejde på en anden måde, end de fleste af dem gør i dag.

»Co-production og engagement vil ikke bare være en mulighed. Det ville være uundgåeligt for alle forskere,« siger hun.

Hvem sidder ved roret?

Men hvem har det overordnede ansvar for at mobilisere viden og inddrage brugerne i uddannelsesforskning? Den enkelte forsker, fakultetet, universitetet, ministeriet eller en transnational organisation? Svaret er, at det

---

»Vi tænker altid på de studerende som passive, men det er de overhovedet ikke. Hvis de studerende er engagerede, rykker de sig. Jo flere skolereformer, vi indfører, jo tydeligere bliver det, at ny viden kan opstå i klasselokalet. Studerende og lærere kan også producere viden, det er ikke kun forskerne.«

Professor
Wing On Lee

sjældent er nogens ansvar. Den voksende efterspørgsel efter forskningsviden går ikke hånd i hånd med universiteternes nuværende prioriteringer, især ikke når det gælder uddannelsesforskning.

Professor Ben Levin forklarer, at selvom universiteterne har en grundlæggende interesse i at formidle deres forskning og gøre den tilgængelig for omverdenen, så er de mekanismer, som skal sørge for dette, dårligt skruet sammen.

»Med det mener jeg, at de systemer og strukturer inden for universitetsverdenen, som skal understøtte videnmobilisering, er svage. Det afhænger i høj grad af den enkelte forsker; det er ikke et arbejde, som finder sted på institutplan. IALEI-forskernes rapporter udtrykker

en generel erkendelse af, at universiteterne kan gøre det bedre, når det gælder uddannelsesforskning,« siger han.

Bedre infrastruktur

Ifølge professor Ben Levin er universiteterne nødt til at bygge en infrastruktur, som kan understøtte videnudveksling.

»Hvis jeg er kemiker, og jeg udvikler et nyt produkt, så står universitetet parat med patent- og spin-off-virksomheder osv. Alting bliver gjort for mig. Inden for uddannelse skal jeg gøre det hele selv. Der er overhovedet ingen infrastruktur, der støtter dette arbejde. Der er ingen penge til det. Det er ingens job, og derfor bliver det ikke gjort,« siger han.

Ben Levin forklarer, at uddannelsesforskning i de fleste IALEI-lande fortsat er et mindre foretagende. I forhold til områdets størrelse er det dårligt finansieret, og det er for det meste også dårligt organiseret.

»I den akademiske verden handler det hele om at putte ting på papir, ned på skrift. Men vi ved, at det ikke ændrer folks opførsel at læse noget. Hvis du laver pædagogisk forskning, så bør du skabe forbindelse til lærere og foreninger. Hvis vi ved én ting om videnmobilisering, så er det, at der sjældent er en direkte forbindelse mellem forskeren og 'forskningsbrugeren'. Det er en meget mere diffus proces, der i høj grad finder sted gennem mellemorganisationer. Den slags forbindelser etableres for det meste gennem events og netværker. Vi er nødt til at tænke systematisk, så vi kan give forskningen en mere fremstående placering i uddannelsesprocessen.«

Et spørgsmål trænger sig på: Hvor finder forskerne tiden til at samarbejde med praktikere, politikere, medier osv.? De bruger i forvejen en masse tid på andre aktiviteter, som heller ikke er direkte forskningsrelaterede, såsom undervisning, fondsansøgninger og oplæg. Ifølge professor Levin er mangel på tid den forkerte undskyldning.

»De bedste forskere er ofte også de bedste undervisere og dem, der er mest aktive, når det kommer til videnmobilisering. I et studie af uddannelsesforskning i Canada kunne vi for nylig konstatere en klar sammenhæng: De mennesker, som udgiver mest fagfællebedømt forskning, er også dem, der laver mest ikke-akademisk formidling. De skriver flere resuméer og anbefalinger, de organiserer flere workshopper og events osv. De mennesker, som er mest involveret i videnmobilisering, er også de mennesker, som er de mest fagfællebedømte.«

Meget tyder altså på, at den bedste forsker også er den bedste videnformidler. Hvem ved, måske vil den bedste videnformidler fremover være en af universitetets brugere? ■

